

14.05.2017

Polszczyzna kresowa przeniesiona z województwa tarnopolskiego na ziemię głubczycką

Katarzyna Banach

Językoznawstwo ogólne i porównawcze, teoria języka i teoria komunikacji, metody badań lingwistycznych, lingwistyka komputerowa
Uniwersytet Łódzki

Głównym celem pracy pt. "Polszczyzna kresowa przeniesiona z województwa tarnopolskiego na ziemię głubczycką" było przedstawienie aktualnego stanu zachowania polszczyzny kresowej, którą posługują się mieszkańcy wsi ziemi głubczyckiej na Opolszczyźnie, przesiedleni z terenów wiejskich i miasteczek dawnego województwa tarnopolskiego na Kresach Południowo-Wschodnich. Podstawą analizy były dane zgromadzone w latach 2010-2014 od 47 informatorów mieszkających w 7 miejscowościach powiatu głubczyckiego (Głubczyce, Nowa Wieś Głubczycka, Grobniki, Pomorzowiczki, Branice, Debrzyca, Zawiszyce), reprezentujących trzy pokolenia kresowian. Najliczniejszą grupę, zaliczoną do I pokolenia kresowian, stanowili najstarsi mieszkańcy – przesiedleńcy urodzeni na Kresach (31 osób) we wsiach i miasteczkach znajdujących się w granicach pięciu powiatów województwa tarnopolskiego: borszczowskiego (Głęboczek), kamioneckiego (Szlązaki), zbaraskiego (Dobrowody, Kapuścińce, Sieniawa, Sieniachówka, Tarasówka, Zarodeczko), złoczowskiego (Wicyń), tarnopolskiego (Czartoria, Łuczka, Nastasów, Konopkówka), miasteczka – Zbaraż, Busk. Były to osoby w wieku od 60 do 87 lat zachowujące w mowie właściwości polszczyzny kresowej. Ponieważ celem pracy było również sprawdzenie, czy i w jakim zakresie zachowują się one w mowie ich potomków, eksploracją zostali objęci także przedstawiciele średniego i najmłodszego pokolenia. Trójkopodział na grupy pokoleniowe pozwolił zaobserwować, które cechy gwarowe zachowały się w mowie informatorów do dziś. Umożliwiło to otrzymanie pełniejszego obrazu zmian językowych, jakie dokonały się (i wciąż dokonują) na przestrzeni lat w środowisku językowym kresowian.
